

Brussel, 11 december 2025
(OR. en)

14906/1/25
REV 1
PV CONS 57
ENV 1153
CLIMA 499
PARLNAT

ONTWERPNOTULEN
RAAD VAN DE EUROPESE UNIE
(Milieu)
4 november 2025

1. Goedkeuring van de agenda

De Raad keurde de agenda goed (doc. 14489/25).

2. Goedkeuring van de A-punten

Niet-wetgeving

14602/25

De Raad keurde alle A-punten in het bovenstaande document goed, inclusief alle ter goedkeuring voorgelegde taalspecifieke COR- en REV-documenten.

Wetgevingsberaadslagingen

(Openbare beraadslaging overeenkomstig artikel 16, lid 8, van het Verdrag betreffende de Europese Unie)

3. Wijziging van de Europese klimaatwet

14715/25

Algemene oriëntatie

De Raad bereikte een algemene oriëntatie over de verordening tot wijziging van de Europese klimaatwet (doc. 14960/25 + COR 1). **Hongarije, Polen, Slowakije en Tsjechië verklaarden dat zij de algemene oriëntatie niet konden steunen. Bulgarije verklaarde zich te onthouden van stemming over de algemene oriëntatie.**

Duitsland, Hongarije, Letland, Litouwen, Oostenrijk, Slowakije en de Commissie legden verklaringen af (zie bijlage).

Niet-wetgevingswerkzaamheden

4. Indiening door de EU van een geactualiseerde nationaal bepaalde bijdrage (NDC) in het kader van het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering (UNFCCC)

14716/25

Goedkeuring

Diversen

5. **Lopende wetgevingsvoorstellen (openbare beraadslaging overeenkomstig artikel 16, lid 8, van het Verdrag betreffende de Europese Unie)**

Dringende noodzaak om de ontbossingsverordening (EUDR) 14736/25 uit te stellen en substantieel te vereenvoudigen
Informatie van Oostenrijk

De Raad nam nota van de informatie van Oostenrijk en van de opmerkingen van andere delegaties.

-
- Eerste lezing
 Op basis van een Commissievoorstel
-

Verklaringen over het B-punt van wetgevende aard in doc. 14489/25**Ad B-punt 3:** **Wijziging van de Europese klimaatwet**
*Algemene oriëntatie***VERKLARING VAN OOSTENRIJK**

“Oostenrijk neemt nota van de ambitieuze doelstelling van de EU-klimaatwet om de uitstoot van broeikasgassen vóór het einde van 2040 met netto 90 % te verminderen. Het is duidelijk dat dergelijke ambitieuze doelstellingen de totstandbrenging van een robuust en betrouwbaar stimulerend kader vereisen, dat rechtszekerheid biedt om een solide Europese industriële basis te waarborgen en koolstoflekkage te voorkomen.

In het besef dat niet alle specifieke details binnen de huidige versie van de EU-klimaatwet kunnen worden afgerond en dat veel aspecten in toekomstige wetgevingsvoorstellen aan bod zullen komen, blijft het essentieel dat de klimaatwet onze ondernemingen een duidelijk en voorspelbaar kader biedt om hun doeltreffende transitie naar een koolstofarme toekomst te verzekeren.

De transitie naar klimaatneutraliteit biedt kansen voor innovatie en groei. Tegelijkertijd moeten we ook rekening houden met de risico's en uitdagingen die deze transitie met zich meebrengt. Om een gunstig klimaat voor onze industrie mogelijk te maken, is het onontbeerlijk dat we een aantrekkelijk investeringsklimaat herstellen dat economisch concurrentievermogen, werkgelegenheid en sociale stabiliteit waarborgt.

De volgende kernelementen blijven derhalve van bijzonder belang voor Oostenrijk:

- **Tragere uitfasering van de toewijzing van kosteloze emissierechten in het ETS vanaf 2028:**
 - Oostenrijk benadrukt dat de kosteloze CO₂-emissierechten in het EU-emissiehandels-systeem (ETS) tot na 2034 moeten worden verlengd als noodzakelijke aanvulling op de tragere uitfasering van de kosteloze emissierechten vanaf 2026.
 - Daarnaast is het van cruciaal belang het traject voor de uitfasering van kosteloze emissierechten vanaf het jaar 2028 af te vlakken om onnodige lasten voor de industrie tijdens de overgangperiode te voorkomen.

- Beide aspecten moeten naar behoren tot uiting komen in de herziening van de ETS-richtlijn en de CBAM-verordening.
- Oostenrijk verzoekt de Europese Commissie de respectieve voorstellen zo snel mogelijk in te dienen.
- **Hoogwaardige internationale kredieten uit hoofde van artikel 6 van de Overeenkomst van Parijs:**
 - Oostenrijk steunt het voorstel om het gebruik van internationale kredieten in het ETS vóór 2036 toe te staan, onder strikte milieu- en duurzaamheidscriteria.
 - De mogelijke opname van internationale certificaten moet zorgvuldig worden onderzocht in het kader van een effectbeoordeling om ervoor te zorgen dat geen afbreuk wordt gedaan aan de algemene decarbonisatiedoelstellingen. Het mogelijke gebruik van deze certificaten in het ETS moet voor onbepaalde tijd worden onderzocht.”

VERKLARING VAN DUITSLAND

“Duitsland steunt een vermindering van de nettobroeikasgasemissies met 90 % vóór het einde van 2040, zoals voorgesteld door de Europese Commissie, mits aan drie voorwaarden wordt voldaan:

1. De Duitse bijdrage moet in overeenstemming zijn met de nationale klimaatdoelstelling van Duitsland voor 2040. Het is belangrijk te benadrukken dat de nieuwe klimaatdoelstelling van de EU voor 2040 voor de betrokken sectoren in Duitsland niet tot aanvullende reductievereisten of -verplichtingen mag leiden;
2. De integratie van permanente putten in het EU-beleid;
3. Een bijdrage van hoogwaardige internationale kredieten van maximaal 3 procentpunten van de tussentijdse doelstelling voor 2040.

Bovendien moet een doeltreffende bescherming tegen koolstoflekkage worden verzekerd om onze toegevoegde waarde te garanderen.

Op basis van deze voorwaarden moet bij het opstellen van het komende EU-klimaatpakket voor 2040 en met het oog op de komende trialogen met het Europees Parlement rekening worden gehouden met de volgende prioriteiten:

Ten eerste moeten internationale certificaten uit hoofde van artikel 6 van de Overeenkomst van Parijs als “vangnet” dienen, terwijl het EU-kader voor klimaatbescherming zal worden afgestemd op een vermindering van 90 %. De mogelijkheid om gebruik te maken van internationale certificaten moet worden toegepast in de sectoren die de grootste moeilijkheden ondervinden om hun doelstellingen te halen. In dit verband moet ook rekening worden gehouden met het ETS, hoewel het rechtstreekse gebruik van internationale certificaten voor naleving in het ETS niet zal worden toegestaan.

Ten tweede moet de referentiewaarde voor de beperkte rol van de kredieten uit hoofde van artikel 6 rechtstreeks betrekking hebben op de tussentijdse doelstelling voor 2040. Wij begrijpen artikel 4, lid 5, punt a), van de gewijzigde EU-klimaatwet in die zin dat er vanaf 2036 een beperkte bijdrage kan worden geleverd aan de klimaatdoelstelling voor 2040 van hoogwaardige internationale kredieten uit hoofde van artikel 6 van de Overeenkomst van Parijs, die vóór het einde van 2040 kunnen oplopen tot 3 % van de nettobroeikasgasemissies van 1990.

Ten derde mag de integratie van permanente negatieve emissies, in beperkte mate, geen afbreuk doen aan de integriteit van het ETS en er niet toe leidt dat de noodzakelijke emissiereducties niet worden verwezenlijkt. Bovendien moet de duurzaamheid van permanente negatieve emissies worden gewaarborgd.

Ten vierde worden volgens de door de Europese Commissie uitgevoerde effectbeoordeling van de klimaatdoelstelling voor 2040 in de ETS-sectoren in 2040 nog steeds significante emissies verwacht. Wij begrijpen overweging 8 bis, vierde zin, in die zin dat de lineaire reductiefactor in het ETS van de EU vanaf 2036 zal worden aangepast om rekening te houden met restemissie in relevante sectoren die verenigbaar zijn met de emissiereductie van 90 % vóór het einde van 2040.

Ten vijfde moet het mechanisme voor koolstofgrenscorrectie zo worden opgezet dat het niet-bureaucratisch en efficiënt is. In dit verband zijn wij ingenomen met de vereenvoudigingen waarover reeds overeenstemming is bereikt als onderdeel van het omnibuspakket. Daarnaast moet de Europese Commissie onverwijld regelgevingsvoorstellen indienen voor een uniforme EU-brede en WTO-conforme correctie voor de uitvoer van producten die onder het CBAM vallen. Indien het CBAM geen doeltreffende bescherming tegen koolstoflekkage kan bieden, moet het concurrentievermogen van exportgerichte industrieën verder worden gereguleerd door middel van de kosteloze toewijzing van emissierechten.

Tot slot steunt de Duitse regering de door de Europese Commissie voorgestelde uitbreiding van de sector voor de compensatie van de elektriciteitsprijzen.”

VERKLARING VAN HONGARIJE

“Hongarije kan de doelstelling van 90 % minder nettobroeikasgasemissies niet steunen, en daarom kunnen wij de algemene oriëntatie niet steunen. Een dergelijk ambitieniveau is niet verenigbaar met de doelstelling om het concurrentievermogen en de economische veerkracht van Europa te versterken. Zonder realistische en doeltreffende randvoorwaarden bestaat er een ernstig risico dat Europese bedrijven hun productie en emissies zullen verplaatsen naar landen buiten de Unie, wat zal leiden tot de-industrialisering, banenverlies en een grotere afhankelijkheid van externe actoren, terwijl tegelijkertijd de inspanningen voor emissiereducties worden ondermijnd.

Het voorstel wordt niet geschraagd door een geactualiseerde effectbeoordeling waarin rekening wordt gehouden met recente belangrijke geopolitieke en economische ontwikkelingen. Er is geen analyse op het niveau van de lidstaten gepresenteerd, wat betekent dat de verschillende effecten op de lidstaten onbekend blijven. De situatie is dan ook vergelijkbaar met de goedkeuring van het “Fit for 55”-pakket: de Europese economie moet zich aanpassen aan klimaatmaatregelen, en niet omgekeerd.

Hoewel wij de klimaatambitie steunen, roepen wij op tot een realistische, nuchtere aanpak en zijn wij van mening dat het verstandig zou zijn om te starten met een lager streefcijfer dat onze economische realiteit weerspiegelt. Onze inzet voor ambitie blijkt ook uit onze resultaten: Hongarije heeft al een emissiereductie van 48 % bereikt ten opzichte van 1990, ruim boven het EU-gemiddelde. Tegelijkertijd heeft een aantal lidstaten geen vergelijkbare vooruitgang geboekt, wat de vraag oproept hoe de collectieve doelstelling op een eerlijke en evenwichtige manier kan worden bereikt. Wij zijn allemaal verantwoordelijk voor onze burgers. Daarom dringen wij erop aan dat de lidstaten die met hun stemmen de aandacht van de Raad hebben gevestigd op de onhaalbaarheid van het streefcijfer van 90 %, niet aansprakelijk worden gesteld als ze het EU-streefcijfer voor 2040 niet behalen. Vroege resultaten moeten in het komende kader naar behoren worden erkend.

Gezien de aanzienlijke onzekerheden in de LULUCF-sector en het tempo waarin technologische koolstofverwijderingen plaatsvinden, is het bovendien niet aangewezen om bindende doelstellingen voor de vermindering van nettobroeikasgasemissies te baseren op veronderstellingen over putten. Hoewel wij enkele verbeteringen in de compromistekst constateren, met name wat betreft de herzieningsclausule, zijn deze wijzigingen nog steeds ontoereikend. Er zijn nog veel open vragen over de methodologie, de uitvoering en de robuustheid van het kader.

Voorts wordt verwacht dat maatregelen zoals ETS2 de situatie zullen verergeren door de kosten voor huishoudens en kleine bedrijven te verhogen. Dat kan negatieve sociale gevolgen hebben en de publieke steun voor het klimaatbeleid zal verminderen, terwijl de emissies niet significant zullen afnemen.

Tot slot betreuren wij dat de onderhandelingen over een dergelijk fundamenteel dossier onder aanzienlijke tijdsdruk zijn gevoerd, wat niet passend is voor een besluit van dergelijk strategisch belang op lange termijn. Er is een evenwichtige, empirisch onderbouwde en geloofwaardige aanpak nodig om ervoor te zorgen dat het kader voor 2040 realistisch en sociaal aanvaardbaar blijft en in overeenstemming is met de doelstellingen van Europa op vlak van concurrentievermogen.”

VERKLARING VAN LETLAND

“Letland steunt de tekst van de algemene oriëntatie over de Europese klimaatwet, maar wil de volgende aspecten benadrukken, die van cruciaal belang zullen zijn voor de succesvolle uitvoering van de transitie naar koolstofneutraliteit in ons land.

Bij de ontwikkeling van en de besluitvorming over het toekomstige wetgevingskader is een gedetailleerde effectbeoordeling nodig om ervoor te zorgen dat de lasten van emissiereducties eerlijk worden verdeeld en in alle lidstaten afdwingbaar zijn, rekening houdend met hun verschillende sociaal-economische situaties, de emissiestructuur en het emissiereductiepotentieel van elke sector, met name de LULUCF-aspecten, met inbegrip van de complexe aard en het hoge inherente emissiepotentieel van organische bodems, en met de geopolitieke uitdagingen.

Het is ons duidelijk dat duurzame bio-energie deel blijft uitmaken van de portefeuille van hernieuwbare energie, zonder extra lasten en beperkingen te creëren voor het gebruik ervan, met name wat betreft hulpbronnen die in de EU worden verkregen, voor zover een duurzame aanpak van bosbeheer wordt toegepast.

Wij begrijpen de evaluatiebepaling van de Europese klimaatwet als een mechanisme voor de herziening van de algemene doelstelling, indien uit gegevens blijkt dat de werkelijke resultaten van de uitvoering afwijken van het gewenste traject in de richting van de doelstelling voor 2040.”

VERKLARING VAN LITOUWEN

“Litouwen steunt de aanneming van de algemene oriëntatie over wijziging van de Europese klimaatwet.

Litouwen acht het echter belangrijk dat er voor voldoende randvoorwaarden en flexibiliteit wordt gezorgd zodat alle lidstaten de klimaatdoelstelling voor 2040 halen – met ook een duidelijke verwijzing naar EU-maatregelen om sociaal-economische uitdagingen aan te pakken en maatschappelijk draagvlak na 2032, wanneer het Sociaal Klimaatfonds afloopt, te waarborgen – en dat er in alle lidstaten betaalbare innovatieve technologieën beschikbaar zijn.

Litouwen onderstreept daarnaast het belang van meervoudige doelstellingen in de sectoren landbouw en landgebruik, en wijst daarbij op hun beperkte mitigatiepotentieel en hun gevoeligheid voor natuurverschijnselen. Er moet ook worden gezorgd voor samenhang tussen de voedselzekerheid voor de EU, het concurrentievermogen van de sector en de zeer ambitieuze klimaatdoelstellingen.

Het is uitermate belangrijk dat het wetgevingspakket ter uitvoering van de EU-klimaatdoelstelling voor 2040, dat in 2026 zal worden gepresenteerd, voorziet in broeikasgasreductiedoelstellingen voor de sectoren landbouw en landgebruik die vanuit economisch oogpunt zinvol zijn. Zonder toereikende garanties en doeltreffende steunmaatregelen, met name financiële instrumenten, kunnen de ambitieuze toezeggingen van de EU om de broeikasgasemissies te verminderen tot hogere productiekosten, hogere voedselprijzen en grotere voedselzekerheidsrisico's leiden.

Indien de convergentie van rechtstreekse steun niet is gewaarborgd, leiden ongelijke voorwaarden tussen landbouwers in de EU tot een nog hoger risico op verstoring van het beginsel van eerlijke concurrentie in de landbouwsector. In dat opzicht roept Litouwen de Commissie op na te gaan op welke wijze het best kan worden gezorgd voor doeltreffende technologieën en maatregelen voor concurrerende, veerkrachtige en duurzame landbouwontwikkeling, en hoe de sector tegelijkertijd optimaal kan bijdragen aan de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen en de verwijdering ervan door middel van duurzaam bodemgebruik en herbebossing.”

VERKLARING VAN SLOWAKIJE

“De Slowaakse Republiek zet zich in voor de decarbonisatie-inspanningen en voor de EU-doelstelling om vóór het einde van 2050 klimaatneutraal te zijn. De Slowaakse Republiek voldoet al aan haar decarbonisatiedoelstelling voor 2030. Onze energiemix is emissievrij na de uitfasering van steenkool. Rekening houdend met het concurrentievermogen van de Europese industrie zijn wij van mening dat de emissiereductiedoelstellingen realistischer moeten worden in plaats van strenger. De langetermijndoelstellingen voor decarbonisatie moeten op de juiste manier worden vastgesteld, met een sterke politieke betrokkenheid en geschraagd door een robuust faciliterend kader. Het proces bij de vaststelling van de klimaatdoelstelling voor 2040 is van strategisch belang. Na een duidelijke oproep van de lidstaten, waaronder de Slowaakse Republiek, hield de Europese Raad in oktober 2025 een politieke bespreking en gaf hij sturing. Er werd echter geen overeenstemming bereikt over een concreet niveau van de klimaatdoelstelling voor 2040, wat de complexiteit van de kwestie aantoont.

De Slowaakse Republiek is van mening dat het voorgestelde streefcijfer van 90 % te ambitieus is. Gezien de huidige geopolitieke context, de afname van natuurlijke koolstofputten en het tempo van de technologische vooruitgang, geeft de haalbaarheid van een dergelijk streefcijfer aanleiding tot legitieme zorgen. Daarom kan Slowakije niet instemmen met de algemene oriëntatie over de Europese klimaatwet.

Het beginsel van technologieneutraliteit moet worden gehandhaafd en tot uiting komen in alle komende wetgevings- en niet-wetgevingsvoorstellen. In overeenstemming met de conclusies van de Europese Raad van oktober 2025 roepen wij op tot een technologieneutrale aanpak bij de industriële decarbonisatie. Het onlangs gepubliceerde werkprogramma van de Commissie voor 2026, dat alleen een nieuw kader voor hernieuwbare energie omvat, geeft in dit verband aanleiding tot bezorgdheid. Hoewel wij het volledig eens zijn met de ambitie om de energietransitie te versnellen, acht de Slowaakse Republiek de voortzetting van de kaders in de richtlijn hernieuwbare energie en de richtlijn energie-efficiëntie voor de periode na 2030 niet noodzakelijk, noch in overeenstemming met de voorgestelde formulering van artikel 4, lid 5, van de herziene Europese klimaatwet. De Slowaakse Republiek is van mening dat het kader voor de periode na 2030 zodanig moet worden ontworpen dat het een evenwichtige en inclusieve benadering van decarbonisatie weerspiegelt die de uitrol van alle koolstofvrije en koolstofarme oplossingen ondersteunt, zonder het recht van de lidstaten om hun eigen energiemix te kiezen, te beperken.

De Slowaakse Republiek steunt de grotere flexibiliteit binnen en tussen sectoren en instrumenten die in artikel 4, lid 5, punt c), wordt voorgesteld. Naar onze mening kan het de lidstaten worden toegestaan af te wijken van sommige subdoelen (bv. streefcijfers voor hernieuwbare energie of energie-efficiëntie), voor zover zij hun algemene decarbonisatiedoelstellingen halen. Deze aanpak ondersteunt een meer op maat en kostenefficiënt traject naar klimaatneutraliteit, dat de in de Verdragen verankerde rechten van de lidstaten, nationale specifieke kenmerken en capaciteiten weerspiegelt.

De Slowaakse Republiek is van mening dat het huidige wetgevingskader een zorgvuldig uitgebalanceerd compromis vormt tussen solidariteit en kostenefficiëntie. Het zorgt ervoor dat alle lidstaten weliswaar bijdragen aan de gemeenschappelijke klimaatambitie, maar dat hun inspanningen in verhouding staan tot hun economische capaciteit. In het kader voor de periode na 2030 moet worden erkend dat de fundamentele voorwaarden, die het huidige evenwicht tussen de genoemde beginselen rechtvaardigden, niet zijn veranderd. De economische ongelijkheid tussen de lidstaten blijft groot, evenals de verschillen in energie-intensiteit, technologische capaciteit en toegang tot financiering. Voor landen met een lager bbp blijven de relatieve kosten van de energietransitie aanzienlijk hoger. In dit verband moeten de inspanningen van de lidstaten gebaseerd zijn op het bbp per hoofd en het beginsel van solidariteit, om te voorkomen dat het gewicht van de transitie wordt verlegd naar de lidstaten met lagere inkomens en een beperktere begrotings- en investeringscapaciteit. Een disproportionele toewijzing van inspanningen dreigt de energiearmoede te vergroten en het concurrentievermogen te ondermijnen, met name in regio's die afhankelijk zijn van traditionele industriële sectoren.

Natuurlijke putten blijven een cruciaal onderdeel van onze decarbonisatie-inspanningen. De bijdrage van natuurlijke putten hangt echter af van verschillende elementen die niet door de lidstaten kunnen worden beïnvloed, zoals de gevolgen van klimaatverandering en natuurlijke verstoringen. Bovendien heeft elke lidstaat zijn eigen nationale omstandigheden, die van invloed zijn op de mogelijkheden van natuurlijke putten, zoals de leeftijdsstructuur van bossen en de noodzaak van duurzaam bosbeheer. De Slowaakse Republiek benadrukt dat rekening moet worden gehouden met synergieën met de biodiversiteit en dat ervoor moet worden gezorgd dat onze decarbonisatie-inspanningen niet rechtstreeks in strijd zijn met de doelstellingen van de verordening natuurherstel en met het doel onze biodiversiteit te herstellen en in stand te houden.

De financiering van de transitie blijft even belangrijk. In het kader voor de periode na 2030 versterkt de Commissie de financiële instrumenten die binnen en buiten het meerjarig financieel kader vallen, met inbegrip van de voortzetting van het moderniseringsfonds, het innovatiefonds, het fonds voor een rechtvaardige transitie en het sociaal klimaatfonds.

De Slowaakse Republiek blijft bezorgd over het nieuwe emissiehandelssysteem voor de gebouwensector, het wegvervoer en aanvullende sectoren (ETS2). De sociale gevolgen wegen ruimschoots op tegen de milieuvoordelen van het nieuwe systeem, die in vergelijking verwaarloosbaar zijn. In de resolutie van de Nationale Raad van de Slowaakse Republiek van 28 oktober 2025 wordt de Commissie aangemoedigd een herziening van het ETS2-systeem voor te stellen om de regressieve effecten ervan te verminderen. Overeenkomstig artikel 191 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), op grond waarvan bij het optreden van de EU op milieugebied rekening moet worden gehouden met de uiteenlopende situaties in de lidstaten en ervoor moet worden gezorgd dat de maatregelen niet buitensporig belastend zijn, verzet de Slowaakse Republiek zich bovendien nadrukkelijk tegen de invoering van het systeem in 2027. De Slowaakse Republiek verzoekt de Commissie de verordeningen inzake CO₂-emissienormen voor auto's, bestelwagens en zware voertuigen snel te herzien. Er is een meer flexibele, technologie neutrale en pragmatische aanpak nodig om daadwerkelijke emissiereducties te realiseren, het concurrentievermogen veilig te stellen en de sociale samenhang in stand te houden. Aangezien de huidige doelstellingen niet volledig in overeenstemming zijn met het beginsel van technologie neutraliteit, verzoekt de Slowaakse Republiek de Commissie rekening te houden met de rol van koolstofvrije en koolstofarme brandstoffen bij de transitie naar emissievrij wegvervoer na 2030, met inbegrip van e-brandstoffen en duurzame biobrandstoffen, d.w.z. door de invoering van een koolstofcorrectiefactor. Tegelijkertijd blijft het marktaandeel van batterijelektrische voertuigen in veel lidstaten bescheiden, wat ertoe kan leiden dat autofabrikanten problemen ondervinden bij het halen van de vastgestelde streefcijfers en uiteindelijk een risico op sancties lopen. Daarom roept de Slowaakse Republiek de Commissie op om ook voor de doelstellingen voor 2030 en 2035 een nalevingsmechanisme op basis van gemiddelden voor te stellen.”

VERKLARINGEN VAN DE COMMISSIE

Verklaring 1

“Bij de voorbereiding van de **effectbeoordelingen voor het klimaatbeleidskader voor de periode na 2030**, en met name mogelijke doelstellingen en werkzaamheden voor de lidstaten voor de periode na 2030, zal de Commissie het kader voor betere regelgeving en het Interinstitutioneel Akkoord over beter wetgeven volgen.

De Commissie wil met name even gedetailleerd zijn als bij de effectbeoordelingen voor het “Fit for 55”-pakket. Zij is bereid in een vroeg stadium met de lidstaten van gedachten te wisselen over methoden en kwantitatieve input om hen te ondersteunen bij de uitvoering van hun eigen landspecifieke analyses.

Bij de voorbereiding van deze doelstellingen en werkzaamheden wil de Commissie ook op passende wijze rekening houden met **zowel kostenefficiëntie als solidariteit**, zodat de medewetgevers dit kunnen bespreken en het juiste evenwicht tussen deze beginselen kunnen vinden wanneer zij overeenstemming bereiken over de doelstellingen.”

Verklaring 2

“Zoals vermeld in de brief van voorzitter Von der Leyen aan de Europese Raad, moet het ETS2 geleidelijk en soepel worden ingevoerd. De Commissie bevestigt dat zij van plan is een herziening van fundamentele elementen van het ETS2-uitvoeringskader voor te stellen om de inwerkingtreding van ETS2 te vergemakkelijken, zoals aangegeven in de richtsnoeren van punt 47 van de conclusies van de Europese Raad. De betrokken voorstellen zullen nog dit jaar worden aangenomen. Zij zullen een antwoord bieden op de bezorgdheid over te hoge of volatiele prijzen en zorgen voor een ordelijke start van de markt en een voorspelbare prijsontwikkeling via een robuuster prijsstabilisatiesysteem.

De Commissie zal een robuuster prijsstabilisatiesysteem voorstellen, met name door de rol van de ETS2-marktstabiliteitsreserve verder te versterken, en onderzoekt ook de mogelijkheid voor de lidstaten om de ETS2-inkomsten in samenwerking met de EIB vervroegd ter beschikking te stellen om huishoudens met een laag en middeninkomen te helpen hun verwarmings- of mobiliteitsrekeningen in een vroeg stadium te verlagen. Verder zullen de inkomsten uit koolstofbeprijzing, die via het Sociaal Klimaatfonds worden ingezet, helpen bij het verwezenlijken van vier doelstellingen: energie- en vervoersarmoede bestrijden, in de EU vervaardigde schone technologie inzetten, onze afhankelijkheid van fossiele brandstoffen verminderen en onze klimaatdoelstellingen verwezenlijken.

De transitie moet rechtvaardig en eerlijk zijn, waarbij met name kwetsbare huishoudens, kleine ondernemingen en de regio's die het meest zijn blootgesteld aan structurele veranderingen, worden beschermd en ondersteund.”